

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udvalget for Forretningsordenen
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 17. marts 2021
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Nanna Therkelsen
Sagsnr.: 2021-0037-0112
Dok.: 1890139

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om undersøgelseskommissioner og retsplejeloven (Indførelse af granskningskommissioner, Folketingets samtykke til nedlæggelse af undersøgelseskommissioner m.v.). (L 172), som Folketingets Udvalg for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 11. marts 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen vedrørende forslag til lov om ændring af lov om undersøgelseskommissioner og retsplejeloven (Indførelse af granskningskommissioner, Folketingets samtykke til nedlæggelse af undersøgelseskommissioner m.v.) (L 172)

”Kan ministeren bekræfte, at der med lovforslaget ikke er tale om, at granskningskommissioner undergives nogen prøvelsesbegrænsninger, som ikke allerede i dag gælder efter lov om undersøgelseskommissioner?”

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til de opgaver, en granskningskommission vil kunne tillægges.

Med lovforslagets § 1, nr. 3 (forslag til § 1 b), foreslås det, at § 3, kapitel 3 og 4, §§ 9-14, kapitel 7-9 og §§ 30 og 31 i lov om undersøgelseskommissioner (undersøgelseskommissionsloven) med de fornødne tilpasninger finder tilsvarende anvendelse for granskningskommissioner.

Som det også fremgår af bemærkningerne til den foreslåede § 1 b, sigtes der med de fornødne tilpasninger navnlig til de tilpasninger, der følger af, at granskningskommissioner nedsættes af Folketinget og ikke af justitsministeren, og at en granskningskommission således vil være en selvstændig og uafhængig kollegial myndighed, der formelt er placeret under Folketinget. Der sigtes endvidere til de tilpasninger, der følger af, at en granskningskommission forudsættes at kunne afslutte sit arbejde inden for 12 måneder, og af reglerne om kommissionens sammensætning, jf. den foreslåede § 1 a, stk. 2, 2. pkt. (hvorefter formanden for en granskningskommission skal være dommer).

Ifølge bemærkningerne til den foreslåede § 1 b vil en granskningskommission kunne tillægges de samme typer af opgaver, som en undersøgelseskommission kan tillægges efter undersøgelseskommissionslovens § 4.

Det følger således bl.a. af den foreslåede § 1 b, at en granskningskommission – i overensstemmelse med grundlovens § 61, 2. pkt., hvorefter særdomstole med dømmende myndighed ikke kan nedsættes – ikke har dømmende myndighed, jf. undersøgelseskommissionslovens § 4, stk. 1.

Ligesom undersøgelseskommissioner vil en granskningskommission kunne få til opgave at undersøge og redegøre for et faktisk begivenhedsforløb, jf. undersøgelseskommissionslovens § 4, stk. 2.

En granskningskommission kan endvidere – ligesom undersøgelseskommissioner – få til opgave at komme med forslag til sådanne ændringer af love, administrative bestemmelser eller administrativ praksis, som undersøgelsen kan begrunde, jf. undersøgelseskommissionslovens § 4, stk. 3.

Ligesom undersøgelseskommissioner kan en granskningskommission i øvrigt få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar, jf. undersøgelseskommissionslovens § 4, stk. 4, 1. pkt. En granskningskommission kan dog ikke få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af spørgsmålet om ministres ansvar, jf. § 4, stk. 4, 2. pkt. For så vidt angår en granskningskommissions mulighed for at foretage retlige vurderinger henvises desuden til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 4 vedrørende lovforslaget, hvor også bestemmelsen i undersøgelseskommissionslovens § 4, stk. 5, jf. den foreslåede § 1 b, er omtalt.

En undersøgelse ved en granskningskommission kan indeholde et eller flere af de elementer, der fremgår af undersøgelseskommissionslovens § 4, stk. 2-4.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af lovforslagets § 1, nr. 3 (forslag til § 1 a), at de undersøgelser, som granskningskommissioner vil kunne få til opgave at gennemføre, vil være af afgrænset karakter. Som det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, forudsættes det herved, at granskningskommissioner alene anvendes i de tilfælde, hvor der er behov for en målrettet undersøgelse af relativt afgrænsede forhold. Det anføres bl.a. i Folketingets Udvalg for Forretningsordenens beretning af 21. december 2020, at det er hensigten med udgangspunkt i den grundlæggende struktur for undersøgelseskommissioner at etablere en undersøgelsesform, som kan gennemføres hurtigere end en kommissionsundersøgelse og med klarere fokus på sagens centrale problemstillinger, hvilket bl.a. skal opnås ved, at granskningsudvalget – der fastlægger kommissoriet for granskningskommissioner – forpligtes til at tilstræbe et så afgrænset kommissorium, at kommissionen kan afslutte sit arbejde inden for højst 1 år fra nedsættelsen af kommissionen. Hvis der ønskes iværksat en kommissionsundersøgelse af større omfang, forudsættes der nedsat en undersøgelseskommission.

Det anførte ændrer ikke ved, at en granskningskommission vil kunne tillægges de samme typer af opgaver som en undersøgelseskommission. Endvidere indebærer lovforslaget, at en granskningskommissions undersøgelse vil kunne omfatte samme genstandsområde som en undersøgelse ved en undersøgelseskommission (nærmere bestemte forhold af almen vigtig betydning), jf. den foreslåede § 1 a, stk. 1.